
Περιοδική έκδοση συνεργασίας
και επικοινωνίας των μαθητών
του 3^{ου} Γυμνασίου Σύρου
Χρόνος 12^{ος} – Αρ. Φύλλου 33 – ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2005

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Τι να λέμε τώρα... Το εισαγωγικό σημείωμα είναι πάντα ένα δύσκολο μέρος του περιοδικού και πόσο μάλλον στο θέμα με το οποίο αποφασίσαμε να ασχοληθούμε: η αναγκαιότητα της μόρφωσης.

Η μόρφωση είναι ένα θέμα που πραγματικά μας κάθετα στο λαιμό. Αλλά είναι στ' αλήθεια βραχνάς;

Μήπως μπερδεύουμε τη μόρφωση με το σχολείο της καταπίεσης;

Ποιος δε θέλει να ξέρει τι γίνεται γύρω του;

Γιατί έγιναν τόσοι αγώνες για να έχουμε όλοι δικαίωμα στη μόρφωση;

Γιατί γυρνάμε την πλάτη μας στο σχολείο που μας προσφέρει τη μόρφωση;

Είναι η μόρφωση αυτή καθαυτή που κάνει το σχολείο αποκρουστικό;

Εμείς γιατί είμαστε ή όχι υπεύθυνοι απέναντι στις υποχρεώσεις του;

Αυτά και πολλά άλλα ερωτήματα θέσαμε στους εαυτούς μας και αποφασίσαμε να θέσουμε και στους συμμαθητές μας. Όχι πως μπορέσαμε να έχουμε σαφείς απαντήσεις, αλλά ακόμα και ο προβληματισμός φαίνεται ότι άξιζε τον κόπο. Τουλάχιστον για μας. Ελπίζουμε να καταφέρουμε να σας μεταδώσουμε τις ανησυχίες μας...

Η Συντακτική Επιτροπή:

Αθηνά Δουρή

Αντώνης Μάινας

Αριάδνη Κοσμαδάκη

Μάρκος Προβελέγγιος

Μυρτώ Καστρισιού

Ναταλία Γεωργαντζόγλου

Στέλιος Παράβαλος

Υπεύθυνοι καθηγητές:

Μαρία Ιωσηφίδου

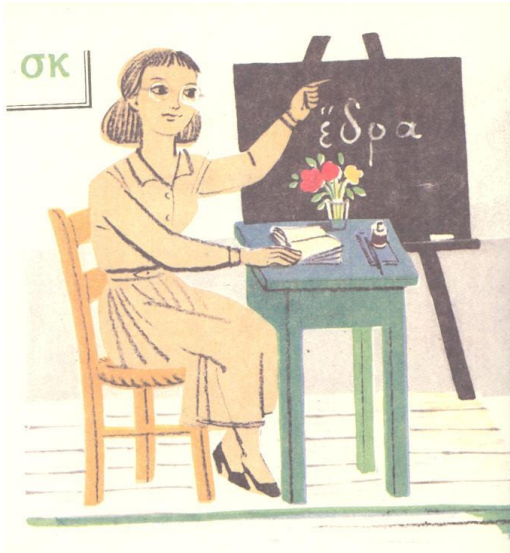
Μιχάλης Χατζηγεωργίου

Επικοινωνείτε μαζί μας: mail@3gym-syrou.kyk.sch.gr

ΑΣ ΞΕΚΙΝΗΣΟΥΜΕ ΜΕ ΟΡΙΣΜΟΥΣ....

Για να ξέρουμε το θέμα μας...

Μόρφωση: το σύνολο των γνώσεων που αποκτά κανείς σε διάφορους χώρους: η κατάρτιση κάποιου από το πόσο καλά ασκεί το επάγγελμά του ή και από τις γνώσεις του.

Παιδεία: η συστηματική παροχή γνώσεων, η διαδικασία αγωγής που στοχεύει στην άνοδο του πνευματικού επιπέδου (κάποιου)/ η καλλιέργεια των νοητικών, των ψυχικών και των σωματικών δυνάμεων των νέων μέσα από ένα γενικό και προκαθορισμένο σύστημα μιας χώρας. Σκοπός ενός τέτοιου συστήματος είναι να παράσχει παιδεία/**κουλτούρα:** η γενικότερη ψυχική και πνευματική καλλιέργεια του ανθρώπου και μαζί ο πολιτισμός

Σχολείο: το ίδρυμα όπου παρέχεται παιδεία , κυρίως για ανήλικους σε επίπεδο στοιχειώδους και μέσης εκπαίδευσης

ΠΗΓΕΣ

Λεξικό Γ.Μπαμπινιώτη, εκδ. Κέντρο λεξικολογίας

WE DON'T NEED NO EDUCATION (?) των Pink Floyd

Another brick in the wall

We don't need no education
We don't need no thought control
No dark sarcasm in the classroom
Teachers leave the kids alone,
Hey teacher, leave us kids alone
All in all it's just another brick in the wall
All in all you're just another brick in the wall

Άλλο ένα τούβλο στον τοίχο

Δε χρειαζόμαστε μόρφωση,
δε χρειαζόμαστε έλεγχο σκέψης,
ούτε σκοτεινό σαρκασμό μέσα στην τάξη.
Δάσκαλοι, αφήστε ήσυχα τα παιδιά.
Ε, δάσκαλε, άσε μας ήσυχους.
Δεν είναι παρά άλλο ένα τούβλο στον τοίχο.
Δεν είστε παρά άλλο ένα τούβλο στον τοίχο.

Με αφορμή τους στίχους των Pink Floyd μπαίνουμε σε σκέψεις.

Γιατί ***we don't need no education***; Δεν χρειαζόμαστε εκπαίδευση; Μήπως συγχέουμε την εκπαίδευση, η οποία είναι ένα δεδομένο σύστημα σε κάθε κοινωνία, με την παιδεία, που είναι μία διαδικασία πνευματικής καλλιέργειας;

Αυτό που υπαινίσσονται οι PINK FLOYD είναι ότι το εκπαιδευτικό σύστημα είναι πολλές φορές ασφυκτικό και άδικο.

Πολλές φορές συνθλίβει το ελεύθερο πνεύμα και περιθωριοποιεί παιδιά που δεν μπορούν να ενταχθούν στο δεδομένο σύστημα. Δεν είναι λίγες φορές που το εκπαιδευτικό σύστημα διαμορφώθηκε κατά τέτοιο τρόπο και χρησιμοποιήθηκε για να εξυπηρετήσει οποιεσδήποτε άλλες ανάγκες εκτός από εκείνες που εντάσσονταν στην καλλιέργεια του ανθρώπου.

Φυσικά και χρειαζόμαστε την παιδεία. Φυσικά και δεν χρειαζόμαστε ένα στρεβλό εκπαιδευτικό σύστημα.

Ποιος μπορεί να αρνηθεί ότι τα παιδιά θέλουν να μάθουν για τον κόσμο γύρω τους; Θυμάστε εκείνες τις επίμονες ερωτήσεις των παιδιών που κουράζουν τους γονείς:

πώς είναι η γη, γιατί επιπλέουμε, πώς γεννούνται τα

παιδιά, γιατί γερνάμε, με

πόσα λεφτά θα πάρω ποδήλατο,

υπήρξε ο Αι Βασίλης με τον κόκκινο σκούφο, τι

λέει αυτή η λέξη, γιατί βρέχει, πού πήγε το

φεγγάρι, ποιος ήταν ο Μεγαλέξαντρος, πού ζούσαν οι Ινδιάνοι και οι

καουμπόηδες, πραγματικά ο παππούς έζησε στον

πόλεμο με τους Γερμανούς, πώς γίνεται το τυρί...

Τα μικρά παιδιά είναι γεμάτα απορίες. Και το σχολείο καταφέρνει να πνίξει αυτές τις απορίες.

Θα 'πρεπε (μεγάλη κουβέντα) να βοηθούμε τα παιδιά να λύσουν τις απορίες τους, να εξηγήσουν τον κόσμο, να μπορούν να σταθούν ως συνειδητοί πολίτες, να κρίνουν βαθιά, να σκέπτονται πλατιά, να επιλέγουν ώριμα, να είναι ΠΟΛΙΤΕΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ, να σέβονται τον άλλο, να αγαπούν....

Μαρία Ιωσηφίδου

Καθηγήτρια Πληροφορικής του 3^{ου} Γυμνασίου Σύρου

ΕΡΕΥΝΑ... σοκ;

Θέλοντας να δούμε τις απόψεις των συμμαθητών μας σε σχέση με την αναγκαιότητα της μάθησης, συντάξαμε και μοιράσαμε ένα ερωτηματολόγιο σε 225 μαθητές και μαθήτριες και των τριών Γυμνασίων του νησιού μας. Σας παραθέτουμε το ερωτηματολόγιο, όπως αυτό δόθηκε. Αποτελείται από τρεις ομάδες ερωτήσεων: Η ομάδα Α' αποτελείται από γενικές ερωτήσεις που αφορούν τη «δύναμη» της γνώσης, η ομάδα Β' αφορά τις αιτίες ή τους λόγους για τους οποίους διαβάζει ένας μαθητής ή μια μαθήτρια και η ομάδα Γ' αντίστοιχα τις αιτίες ή τους λόγους για τους οποίους δεν διαβάζει ένας μαθητής ή μια μαθήτρια. Οι συμμαθητές μας ανταποκρίθηκαν και έτσι, σας ανακοινώνουμε τα συμπεράσματά μας.

...με θέμα την παιδεία, την αξία της μόρφωσης, τη δύναμη της γνώσης και όλα τα σχετικά...

ΟΜΑΔΑ Α Τι πιστεύεις σε σχέση με τα παρακάτω;;;

**Ε
Ρ
Ω
Τ
Η
Μ
Α
Τ
Ο
Λ
Ο
Γ
Ι
Ο**

(Υπογράμμισε ή κύκλωσε την απάντηση που σε εκφράζει περισσότερο):

1. Καταλαβαίνεις τι εννοεί με τα λόγια του ο (Άγγλος φιλόσοφος και επιστήμονας) Francis Bacon «η γνώση είναι δύναμη»;

ΝΑΙ/ ΛΙΓΟ/ ΟΧΙ ΠΟΛΥ ΚΑΛΑ/ ΚΑΘΟΛΟΥ

2. Συμφωνείς με την άποψή του αυτή;

ΝΑΙ/ ΛΙΓΟ/ ΟΧΙ ΠΟΛΥ/ ΚΑΘΟΛΟΥ

3. Πιστεύεις ότι η μόρφωση (σχολική και μη) παίζει ρόλο στη διαμόρφωση του χαρακτήρα σου;

ΝΑΙ/ ΑΡΚΕΤΑ/ ΛΙΓΟ/ ΚΑΘΟΛΟΥ

4. Πιστεύεις ότι η μόρφωση παίζει ρόλο στη στάση σου στη ζωή, όπως π.χ. στις σχέσεις σου με τους άλλους ανθρώπους;

ΝΑΙ/ ΑΡΚΕΤΑ/ ΛΙΓΟ/ ΚΑΘΟΛΟΥ

ΟΜΑΔΑ Β Γιατί διαβάζεις;;;

(Επέλεξε μέχρι επτά από τις παρακάτω απαντήσεις, σύμφωνα με το τι ισχύει για σένα προσωπικά. Θα προτιμούσαμε να είσαι ειλικρινής!):

1. Για να περνάει η ώρα.

2. Για να παίρνω βαθμούς πάνω από τη βάση (και να μη μείνω μετεξεταστέος).

3. Για να μη μου τα ψέλνουν οι καθηγητές.

4. Για να μην τ' ακούω στο σπίτι.

5. Για να μη γίνομαι ρεζίλι στην τάξη.

6. Για να παίρνω καλούς βαθμούς.

7. Για να μη δημιουργώ κενά και να χρειάζομαι λίγο διάβασμα για τις εξετάσεις.
8. Γιατί συμπαθώ ορισμένους καθηγητές και θέλω να τους ευχαριστήσω.
9. Γιατί μ' αρέσουν ιδιαίτερα κάποια μαθήματα και έχω «κλίση» σ' αυτά.
10. Για να πάρω απολυτήριο με καλό βαθμό και να βρω ευκολότερα δουλειά.
11. Για να μπω σε οποιαδήποτε σχολή που θα με αποκαταστήσει οικονομικά και θα με κάνει οικονομικά ανεξάρτητο –η.
12. Για να περάσω σε μια συγκεκριμένη σχολή που με ενδιαφέρει.
13. Για να έχω άποψη για όλα, να μπορώ να τη διατυπώσω και να επιχειρηματολογήσω.
14. Γιατί «όταν ξέρεις πολλά πράγματα σε παίρνουν στα σοβαρά».
15. Για να αποκτήσω μια κριτική στάση απέναντι στον κόσμο.
16. Γιατί μέσα από το διάβασμα λύνω τις απορίες μου.
17. Γιατί πιστεύω ότι με βοηθάει να δια-μορφώσω το χαρακτήρα μου και να ολοκληρωθώ σαν άνθρωπος.
18. Μα ποιος σου είπε ότι ΔΙΑΒΑΖΩ;;;;; Καλά, κι εσύ το πίστεψες;;;;; Και μου λες μετά εμένα για κριτική σκέψη...

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΟΜΑΔΑ Γ Γιατί ΔΕ διαβάζεις;;;;

(Αν σου ταιριάζει η ερώτηση 18, θα χρειαστεί να επιλέξεις έξι από τις παρακάτω απαντήσεις, με τον ίδιο τρόπο. Διαφορετικά, αγνόησε εντελώς την ΟΜΑΔΑ Γ):

1. Γιατί βαριέμαι – τα βιβλία, τα μαθήματα, οι καθηγητές... δε με εμπνέουν.
2. Γιατί δεν μπορώ να παρακολουθήσω το μάθημα στο σχολείο, κι έτσι, τι νόημα έχει;
3. Για να μη γίνω «φυτό».
4. Γιατί έχω καλύτερα πράγματα να κάνω από το να αποστηθίζω...
5. Γιατί δε με νοιάζει το σχολείο, και τους έχω όλους γραμμένους!
6. Από αντίδραση (αλλά προς τι ή ποιον; .....
7. Γιατί δεν έχω χρόνο (!!!)
8. Γιατί πιστεύω ότι το διάβασμα είναι απλά χάσιμο χρόνου και υπάρχουν πολύ πιο ενδιαφέροντα πράγματα στη ζωή.
9. Γιατί αν και ακούω ότι «πρέπει» να διαβάζω, δεν έχω πάρει κάποια ικανοποιητική εξήγηση και προσωπικά δε βρίσκω το λόγο.
10. Γενικά αποστρέφομαι τα βιβλία και μισώ ό,τι έχει σχέση με το διάβασμα γιατί απλούστατα μου θυμίζει το σχολείο (Μπλιάχ...!)
11. Γιατί οι γονείς και οι καθηγητές μου δε με πιέζουν.
12. Γιατί δεν έχω διάθεση.

**Η συντακτική επιτροπή
του περιοδικού του 3ου Γυμνασίου Σύρου**

ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

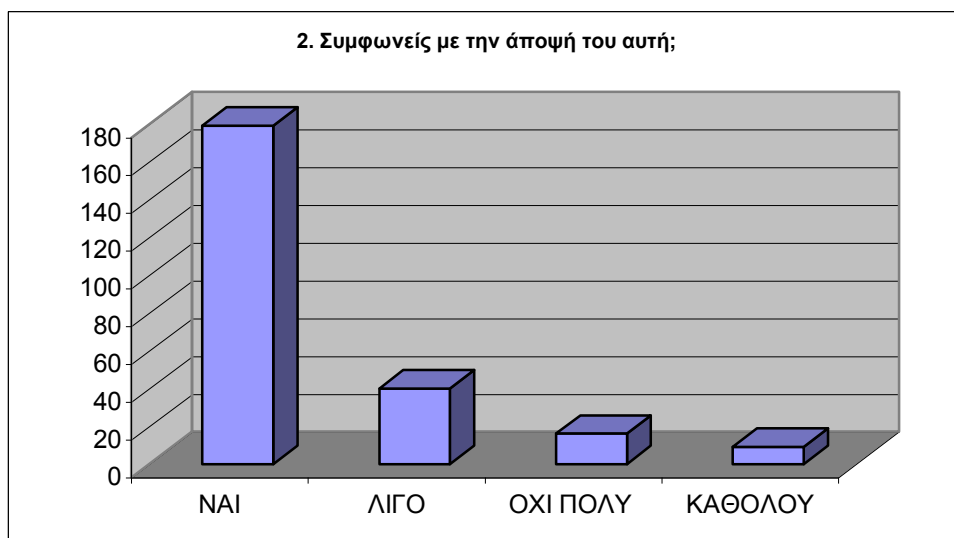
Ομάδα Α

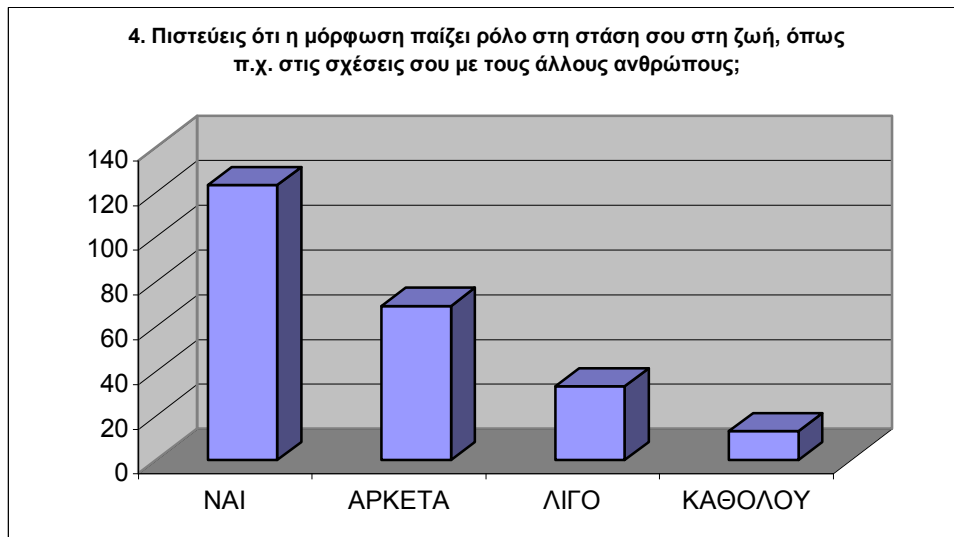
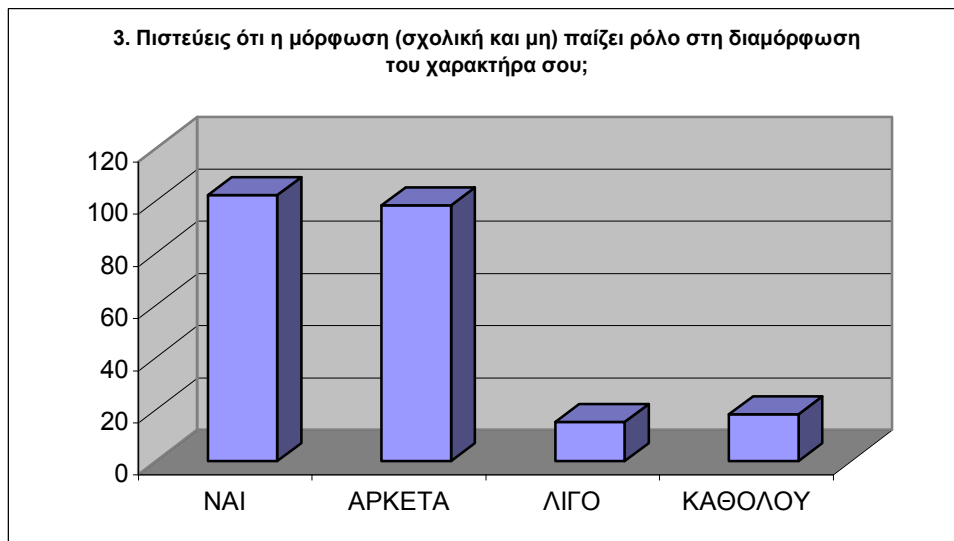

Από τις απαντήσεις στην ερώτηση 1 παρατηρούμε ότι ένα σημαντικό μέρος των συμμαθητών μας κατανοεί τη φράση του Francis Bacon «Η γνώση είναι δύναμη». Όμως το 1/3 περίπου των μαθητών αντιλαμβάνεται τη φράση από λίγο έως καθόλου. Ανάλογο είναι το ποσό των μαθητών που συμφωνούν με την άποψη αυτή όπως φαίνεται από τα δεδομένα της ερώτησης 2.

Ένα πολύ μεγάλο ποσοστό των συμμαθητών μας φαίνεται πως πιστεύει ότι η μόρφωση παίζει σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση του χαρακτήρα καθώς και στη στάση τους στη ζωή, σύμφωνα με τις απαντήσεις των ερωτήσεων 3 και 4.

Ωστόσο είναι αμφιλεγόμενο ερώτημα και η απάντηση είναι δύσκολη. Εμείς οι ίδιοι δεν καταφέραμε να συμφωνήσουμε σε ένα Ναι ή Όχι. Τελικά η μόρφωση επηρεάζει ή όχι το χαρακτήρα μας και τη στάση μας απέναντι στη ζωή;

Ομάδα Β

Από τις απαντήσεις στην ομάδα Β' παρατηρούμε πως 163 από τους 269 συμμαθητές μας διαβάζουν με σκοπό να πάρουν απολυτήριο με καλό βαθμό και να βρουν εύκολα δουλειά. Ένα εξίσου μεγάλο ποσοστό παιδιών διαβάζει με στόχο τους καλούς βαθμούς. Σημαντικό είναι και το ποσό των μαθητών που διαβάζουν για να μη δημιουργούν κενά κι έτσι να χρειάζονται λιγότερο διάβασμα στις εξετάσεις καθώς και να περάσουν στη σχολή που τους ενδιαφέρει και θα τους αποκαταστήσει οικονομικά. Από τις παραπάνω απαντήσεις φαίνεται ότι οι περισσότεροι μαθητές στοχεύουν μέσα από τη μόρφωση στους καλούς βαθμούς που οδηγούν σε μια καλή σχολή η οποία εξασφαλίζει ικανοποιητική εργασία.

Παράλληλα 104 άτομα απ' τους συμμαθητές μας διαβάζουν ελπίζοντας να μη μείνουν μετεξεταστέοι, αριθμός που αναδεικνύει μια μάλλον θλιβερή κατάσταση. Και

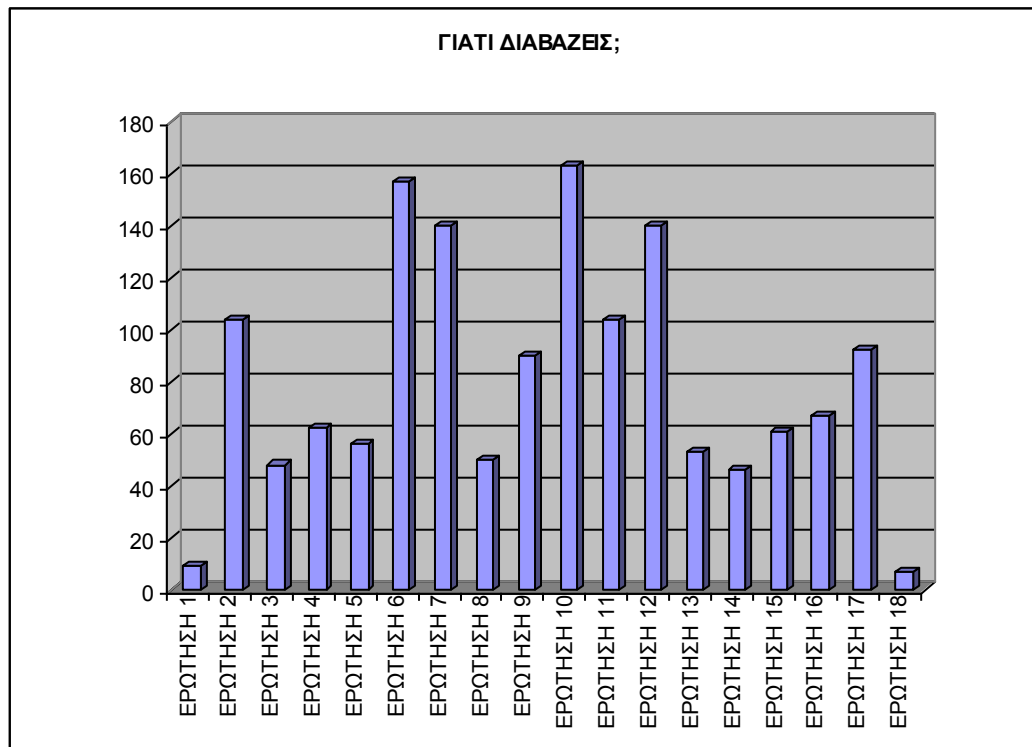
ενώ θα περιμέναμε αντίστοιχα αυτός ο αριθμός να δέχεται πίεση απ' το σπίτι γιατί βρίσκεται στα όρια μόνο 62 άτομα απαντούν ότι διαβάζουν για να μην τ' ακούν στο σπίτι. Μήπως η οικογένεια δεν ενδιαφέρεται; Μήπως δεν νοιάστηκε όταν το παιδί ήταν πιο μικρό και σε μια ηλικία που θα μπορούσε να αγαπήσει τα γράμματα; Μήπως η οικογένεια θεωρεί ότι το σχολείο δεν προσφέρει τίποτα στο μέλλον που έχουν σχεδιάσει για τα παιδιά τους;

1. Για να περνάει η ώρα.	9
2. Για να παίρνω βαθμούς πάνω από τη βάση (και να μη μείνω μετεξεταστέος).	104
3. Για να μη μου τα ψέλνουν οι καθηγητές.	48
4. Για να μην τ' ακούω στο σπίτι.	62
5. Για να μη γίνομαι ρεζίλι στην τάξη.	56
6. Για να παίρνω καλούς βαθμούς.	157
7. Για να μη δημιουργώ κενά και να χρειάζομαι λίγο διάβασμα για τις εξετάσεις.	140
8. Γιατί συμπαθώ ορισμένους καθηγητές και θέλω να τους ευχαριστήσω.	50
9. Γιατί μ' αρέσουν ιδιαίτερα κάποια μαθήματα και έχω «κλίση» σ' αυτά.	90
10. Για να πάρω απολυτήριο με καλό βαθμό και να βρω ευκολότερα δουλειά.	163
11. Για να μπω σε οποιαδήποτε σχολή που θα με αποκαταστήσει οικονομικά και θα με κάνει οικονομικά ανεξάρτητο -η.	104
12. Για να περάσω σε μια συγκεκριμένη σχολή που με ενδιαφέρει.	140

13. Για να έχω άποψη για όλα, να μπορώ να τη διατυπώσω και να επιχειρηματολογήσω.	53
14. Γιατί «όταν ξέρεις πολλά πράγματα σε παίρνουν στα σοβαρά».	46
15. Για να αποκτήσω μια κριτική στάση απέναντι στον κόσμο.	61
16. Γιατί μέσα από το διάβασμα λύνω τις απορίες μου.	67
17. Γιατί πιστεύω ότι με βοηθάει να δια-μορφώσω το χαρακτήρα μου και να ολοκληρωθώ σαν άνθρωπος.	92
18. Μα ποιος σου είπε ότι ΔΙΑΒΑΖΩ;;;;; Καλά, κι εσύ το πίστεψες;;;;; Και μου λες μετά εμένα για κριτική σκέψη...	7

ΑΜΦΙΛΕΓΟΜΕΝΑ

Ωστόσο κάποιοι μαθητές ενώ αναφέρουν λόγους για τους οποίους διαβάζουν αναφέρουν και λόγους για τους οποίους δεν διαβάζουν ορισμένες φορές. Το μεγαλύτερο ποσοστό των μαθητών αυτών δε διαβάζει γιατί βρίσκει τα βιβλία και τα μαθήματα βαρετά και δεν έχει διάθεση να ασχοληθεί με αυτά.

1. Γιατί βαριέμαι – τα βιβλία, τα μαθήματα, οι καθηγητές... δε με εμπνέουν.	28
2. Γιατί δεν μπορώ να παρακολουθήσω το μάθημα στο σχολείο, κι έτσι, τι νόημα έχει;	7
3. Για να μη γίνω «φυτό».	13
4. Γιατί έχω καλύτερα πράγματα να κάνω από το να αποστηθίζω...	17
5. Γιατί δε με νοιάζει το σχολείο, και τους έχω όλους γραμμένους!	17
6. Από αντίδραση (αλλά προς τι ή ποιον;.....)	8
7. Γιατί δεν έχω χρόνο (!!!)	10

8. Γιατί πιστεύω ότι το διάβασμα είναι απλά χάσιμο χρόνου και υπάρχουν πολύ πιο ενδιαφέροντα πράγματα στη ζωή.	15
9. Γιατί αν και ακούω ότι «πρέπει» να διαβάζω, δεν έχω πάρει κάποια ικανοποιητική εξήγηση και προσωπικά δε βρίσκω το λόγο.	10
10. Γενικά αποστρέφομαι τα βιβλία και μισώ ό,τι έχει σχέση με το διάβασμα γιατί απλούστατα μου θυμίζει το σχολείο (Μπλιάχ...!)	13
11. Γιατί οι γονείς και οι καθηγητές μου δε με πιέζουν.	3
12. Γιατί δεν έχω διάθεση.	25

**Η συντακτική επιτροπή
του περιοδικού του 3ου Γυμνασίου Σύρου**

**ΕΓΚΩΜΙΟ ΣΤΗ ΜΑΘΗΣΗ
του Μπέρτολντ Μπρεχτ**

Ο Μπρεχτ, σε ένα από τα λιγοστά ποιήματά του, πλέκει το εγκώμιο της γνώσης και της μάθησης. Μιλά για τη γνώση που μπορεί να είναι ένα όπλο για τον άνθρωπο, για να νικήσει τη φτώχεια, την πείνα και την περιφρόνηση.

Η γνώση για τον άνθρωπο είναι δύναμη. Μ' αυτήν μπορεί να αμφισβητεί, να ρωτά, να βελτιώνει τη ζωή του.

Η άποψη του ποιητή με βρίσκει σύμφωνο γιατί πιστεύω ότι η δύναμη που δίνει η γνώση είναι μεγάλη. Αυτός που γνωρίζει δεν μπορεί να υποταχθεί εύκολα, αλλά και αν υποταχθεί, βρίσκει τρόπους να αντιδράσει.

Αυτός που γνωρίζει δεν μπορεί να γίνει αντικείμενο εκμετάλλευσης, δεν παρασύρεται εύκολα, έχει άλλους στόχους στη ζωή, προσωπική άποψη και ψάχνει πάντα για το καλύτερο.

Μάθαινε και τ' απλούστερα! Γι' αυτούς
που ο καιρός τους ήρθε

ποτέ δεν είναι πολύ αργά!

Μάθαινε το αβγ, δε σε φτάνει, μα συ
να το μαθαίνεις! Μη σου κακοφανεί!

Ξεκίνα! Πρέπει όλα να τα ξέρεις!

Εσύ να πάρεις πρέπει την εξουσία.

Ψάξε με τα δάχτυλα κάθε σημάδι

Ρώτα: πώς βρέθηκε αυτό εδώ.

Εσύ να πάρεις πρέπει την εξουσία.

Μάθαινε, άνθρωπε στο άσυλο!

Μάθαινε, άνθρωπε στη φυλακή!

Μάθαινε, γυναίκα στην κουζίνα!

Μάθαινε, εξηντάχρονε!

Εσύ να πάρεις πρέπει την εξουσία.

Ψάξε για σχολείο, άστεγε!

Προμηθεύσου γνώση, παγωμένε!

Πεινασμένε, άρπαξε το βιβλίο: είν' ένα όπλο.

Εσύ να πάρεις πρέπει την εξουσία.

Μην ντρέπεσαι να ρωτήσεις, Σύντροφε!

Μην αφεθείς να πείθεσαι

μάθε να βλέπεις συ ο ίδιος!

Ό,τι δεν ξέρεις ο ίδιος

καθόλου δεν το ξέρεις.

Έλεγξε το λογαριασμό

εσύ θα τον πληρώσεις.

Πέρα από τη δύναμη που προσφέρει η γνώση στον άνθρωπο, του προσφέρει ακόμη και πλούτο στην ψυχή και στο νου.

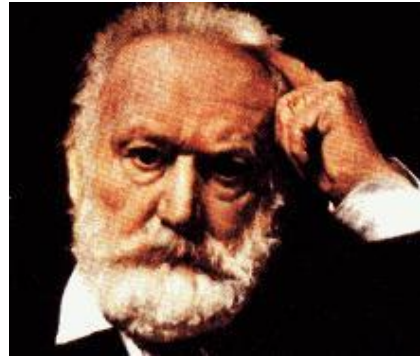
Νίκος Γουτσίκας, Β1

ΟΙ ΑΘΛΙΟΙ του Βικτόρ Ουγκό

Ο Βικτόρ Ουγκό για το βιβλίο του *Οι Άθλιοι* :

«Όσο θα υπάρχει, εξαιτίας των νόμων και των ηθών, κοινωνική αδικία, που δημιουργεί τεχνητά κόλαση, την ώρα που ο πολιτισμός εξελίσσεται, και μπερδεύει το θείο προορισμό του ανθρώπου με τη φθαρτή του μοίρα· όσο θα μένουν άλυτα τα τρία προβλήματα του αιώνα μας (μιλάει για το 19^ο αι.): ο εξευτελισμός του άντρα από τη φτώχεια, η ηθική κατάπτωση της γυναίκας από την πείνα, το μαράζωμα του παιδιού από το σκοτάδι· όσο ο λαός μας είναι καταδικασμένος να πεθαίνει από κοινωνική ασφυξία, **γιατί τον μαστίζει η φτώχεια και η αμορφωσιά**, βιβλία σαν αυτό δεν είναι ίσως ανώφελα.»

«...Οι Άθλιοι γράφτηκαν για όλα τα έθνη. Δεν ξέρω αν θα διαβαστούν απ' όλους, όμως εγώ για όλους τους έγγραφα. (...)

Όπου ο άνθρωπος ζει αμόρφωτος και απελπισμένος, όπου η γυναίκα πουλάει το κορμί της για μια μπουκιά ψωμί, όπου το παιδί υποφέρει **από αγραμματοσύνη κι από έλλειψη παιδείας**, το βιβλίο των *Αθλίων* χτυπά την πόρτα φωνάζοντας δυνατά:

-Ανοίξτε μου! Έρχομαι για σας! (...)

Σχετικό απόσπασμα από το ΙΧ κεφάλαιο του 1ου βιβλίου

- Μπορώ να σας συγχαρώ, γιατί δεν ψηφίσατε για τη θανατική καταδίκη του βασιλιά¹. (...)
- Δεν πρέπει να με συγχαίρετε, κύριε, απάντησε, γιατί ψήφισα το τέλος του τυράννου.
- Τι εννοείτε;
- Η αμορφωσιά είναι ο τυράννος του ανθρώπου. Αυτός ο τυράννος έφερε τη, θεόσταλη τάχα, βασιλεία². Και βασιλεία θα πει εξουσία βασισμένη στην ψευτιά.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

¹ Αναφέρεται στο Λουδοβίκο ΙΣΤ', που μαζί με τη γυναίκα του Μαρία-Αντουανέτα, εκτελέστηκε στη γκιλοτίνα το 1791, μετά τη Γαλλική Επανάσταση.

² Εννοείται πως αυτή η φράση δεν έχει να κάνει με τη Βασιλεία των Ουρανών (!!!!), αλλά με την αντίληψη ότι τα μέλη της βασιλικής οικογένειας ήταν απόγονοι ή εκλεκτοί του Θεού, μια αντίληψη επικρατεί από την αρχαιότητα ως το κοντινό μας παρελθόν, την εποχή του Ουγκό. Εδώ ο συγγραφέας θέλει να τονίσει πως η αγραμματοσύνη και η έλλειψη παιδείας που, όπως ο ίδιος λέει, «μάστιζε» το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού, εμπόδιζε τη λαϊκή μάζα να δει την αλήθεια κι έτσι το έδαφος ήταν πρόσφορο για την εγκαθίδρυση του καθεστώτος της βασιλείας, και κάθε άλλο παρά εμπόδιζε

τους βασιλείς να «φλομώνουν» τον άτυχο λαό στο ψέμα.

ΣΧΟΛΙΑ

Ολόκληρο το βιβλίο των Αθλίων είναι από μόνο του, χωρίς υπερβολή, ύμνος στη μόρφωση. Θίγει κοινωνικά προβλήματα που επικρατούσαν στις αρχές του 19ου αιώνα, μια μακρινή εποχή που όμως ελάχιστα διαφέρει από τις μέρες μας. Και ο συγγραφέας δε χάνει την παραμικρή ευκαιρία να τονίσει πως το Κακό (η διαφθορά), με όποια μορφή κι αν εκδηλώνεται, ξεκινά από την έλλειψη (σωστής) παιδείας.

Είναι ανατριχιαστική η σκέψη ότι πριν 200 περίπου χρόνια εκφράστηκαν αλήθειες που όχι απλά είναι σύγχρονες, διαχρονικές, αλλά όσο περνάνε τα χρόνια αποκτούν μεγαλύτερη αξία. Γιατί με τον ίδιο τρόπο τα κοινωνικά προβλήματα παίρνουν όλο και μεγαλύτερες διαστάσεις.

Καθώς λοιπόν η μόρφωση συμβάλλει καθοριστικά στη διαμόρφωση της προσωπικότητας και στην (πνευματική και ψυχική) ολοκλήρωση του ανθρώπου, και εφόσον είναι σε θέση να βελτιώσει αρκετά τον άνθρωπο και το επίπεδο της ζωής του, στη σημερινή πραγματικότητα είναι αναγκαία όσο ποτέ.

Ήρθε η ώρα να συνειδητοποιήσουμε πως ο μόνος τρόπος για να αντιμετωπίσουμε το ψέμα, την παραπληροφόρηση, την αδικία, την εγκληματικότητα είναι η μόρφωση. Δεν είμαστε αυτοί που είμαστε, παρά κατά τύχη. Θα μπορούσαμε να μην έχουμε έρθει καν στον κόσμο. Μπορεί να νιώσουμε ασημαντοι, μικροσκοπικοί ή αβοήθητοι κάποιες φορές. Ωστόσο από τη στιγμή που υπάρχουμε και ζούμε σ' αυτόν τον πλανήτη, πρέπει να βάλουμε ως σκοπό της ζωής μας να αποδείξουμε ότι το αξίζουμε πραγματικά.

Πρέπει να κάνουμε την ανθρώπινη ιδιότητα, που μας χαρίστηκε τόσο «απλόχερα», περισσότερο σίγουρη και λιγότερο συμπτωματική. Και αυτό γίνεται μόνο αν κρατηθούμε γερά από τη γνώση. Γιατί διαφορετικά «θα αιωρούμαστε αβοήθητοι στο κενό».

Πρέπει να αποφασίσουμε πως αν θέλουμε να σταθούμε στα πόδια μας και να πετύχουμε το καλύτερο για τον εαυτό μας και για όλους, πρέπει να οπλιστούμε, να προετοιμαστούμε κατάλληλα για να είμαστε σε θέση να «πολεμήσουμε» ό,τι καταδικάζουμε. Όμως εμείς, «αντί για αίμα θα χύσουμε μελάνι...»

«Οι έντονες κοινωνικές αχτίδες έχουν την πηγή τους στην επιστήμη, την εκπαίδευση, στα γράμματα και στις τέχνες. Πρέπει να φτιάξετε ανθρώπους Ανθρώπους! Για να σας ζεστάνουν όμως χρειάζεται να τους φωτίσετε. Το ζήτημα της παγκόσμιας μόρφωσης θα τεθεί αργά ή γρήγορα ως ακατανίκητη και απόλυτη αλήθεια... Κάτω από την κοινωνία υπάρχει, και θα υπάρχει ωσότου χαθεί η αγραμματοσύνη, το μεγάλο άντρο του κακού και του ολέθρου.»

Βικτόρ Ουγκό, Οι Άθλιοι

Μυρτώ Καστρισίου, Β1

ΠΗΓΕΣ

«ΟΙ ΑΘΛΙΟΙ» του Βικτόρ Ουγκό, εκδ. Λιβάνη
 «ΛΕΞΙΚΟ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ» του Δημ. Διαμαντόπουλου, εκδ. Πατάκη
 «Ο ΚΟΣΜΟΣ ΤΗΣ ΣΟΦΙΑΣ» του Γιοστέιν Γκάρντερ, εκδ. Λιβάνη

ΕΝΑ ΔΕΝΤΡΟ ΜΕΓΑΛΩΝΕΙ ΣΤΟ ΜΠΡΟΥΚΛΙΝ

Της Μπέττυ Σμιθ

Στις αρχές του 20^{ου} αιώνα, η Φράνσι Νόουλαν ζούσε με την οικογένειά της σε ένα σπίτι στο Μπρούκλιν. Ήταν πολύ φτωχή. Ο πατέρας της, ο Τζονι, και η μητέρα της, η Καίτη, δούλευαν πολύ σκληρά. Ο αδελφός της, ο Νίλι, ήταν ένα χρόνο μικρότερός της. Η Φράνσι ξεκίνησε μαζί με τον Νίλι σχολείο, μα δεν της άρεσε.

Μία μέρα ανακάλυψε ένα σχολείο πιο ωραίο από το δικό της, σε άλλη γειτονιά. Μίλησε στον πατέρα της για αυτό, και εκείνος τα κανόνισε να πηγαίνει εκεί η Φράνσι. Ο Νίλι παρέμεινε στο παλιό.

Η Φράνσι λάτρευε το μέρος εκείνο. Ήταν φρόνιμη, πρόσεχε πάντα στο μάθημα και ήταν πολύ καλή μαθήτρια.

Πέντε χρόνια αργότερα, κηρύχθηκε ο πόλεμος στην Ευρώπη.

Μετά από ένα χρόνο, η Καίτη είπε στον Τζόνι πως θα αποκτούσαν και τρίτο παιδί, και μάλιστα γρήγορα, όμως ανήμερα των Χριστουγέννων αυτός πέθανε.

Όταν τέλειωσαν οι διακοπές, η Φράνσι και ο Νίλι συνέχισαν αν πηγαίνουν σχολείο, αλλά άρχισαν να δουλεύουν κιόλας.

Το Μάιο γεννήθηκε το μωρό. Το ονόμασαν Άννα- Λώρη. Ύστερα από ένα μήνα, τα παιδιά πήραν τα απολυτήρια τους.

Το καλοκαίρι άρχισαν αν δουλεύουν. Η Φράνσι είχε πάσει δουλειά σε ένα εργοστάσιο, όμως μετά από δεκαπέντε μέρες, τις απέλυσαν όλες. Σε μία εφημερίδα βρήκε μία αγγελία που ζητούσε μία υπάλληλο για ταξινόμο, ηλικίας δεκαέξι ετών. Παρόλο που ήταν δεκατεσσάρων, είτε πως ήταν δεκαέξι. Στην αρχή την προσέλαβαν δοκιμαστικά, και έπειτα την δοκίμασαν και για αναγνώστρια. Μετά από λίγο καιρό,

διάβαζε τις πιο πολλές εφημερίδες απ' όλες στο γραφείο.

Πλησίαζε το τέλος του Αυγούστου, και η Φράνσι ήθελε πολύ να πάει σχολείο, μα η Καίτη, αφού δεν μπορούσε να τους στείλει και τους δύο εκείνη την χρονιά, αποφάσισε να στείλει τον Νίλι, παρ' όλη την επιμονή της κόρης της.

Στις 4 Απριλίου 1917, κηρύχθηκε ο πόλεμος στις ΗΠΑ.

Ο προϊστάμενος της Φράνσι την κράτησε για λίγο καιρό, ενώ είχε απολύσει τις υπόλοιπες υπαλλήλους όμως αναγκάστηκε, τελικά, να κλείσει την επιχείρηση. Η Φράνσι βρήκε, τελικά, άλλη δουλειά.

Η Καίτη σκεφτόταν να στείλει την κόρη τη στο γυμνάσιο το Φθινόπωρο, όμως αυτή αρνήθηκε. Απεναντίας, αποφάσισε να πάει σε ένα Πανεπιστήμιο στο Μπρούκλιν που θα έκανε θερινά μαθήματα. Όταν το έμαθε, η μητέρα της χάρηκε πάρα

πολύ.

Στο πανεπιστήμιο, ένας συμμαθητής της, ο Μπεν Μπλέικ, την βοήθουσε πολύ στα μαθήματα, κι έτσι κατάφερε να περάσει στις εξετάσεις..

Η Φράνσι σκέφτηκε να ξαναγραφτεί το φθινόπωρο, αλλά ζητούσαν πολλά χρήματα. Μια μέρα ανακάλυψε ένα Πανεπιστήμιο μόνο για κορίτσια, οπου η φοίτηση ήταν δωρεάν για όσες μένανε στην Νέα Υόρκη, αλλά δεν την δέχτηκαν διότι δεν είχε τελειώσει το Γυμνάσιο. Για να είναι ακροάτρια, όπως τους ζήτησε, έπρεπε να είναι

πάνω από είκοσι πέντε χρονών και στις εξετάσεις απέτυχε σε όλα εκτός από την Χημεία.

Μετά από αρκετό καιρό, η μητέρα της ξαναπαντρεύτηκε, πάντα με την έγκριση των παιδιών της.

Ήταν η τελευταία μέρα της Φράνσι στη δουλειά. Είχε παρακολουθήσει, κι αυτό το καλοκαίρι, θερινά τμήματα και, με την βοήθεια του Μπεν, είχε περάσει στα τέσσερα μαθήματα στον κλάδο που είχε διαλέξει. Κι έτσι σε δύο ημέρες θα έφευγε για το Πανεπιστήμιο του Μίσιγκαν.

Παρ' όλη την φτώχεια της, η Φράνσι, κατάφερε να περάσει, σε ηλικία δεκαέξι ετών, σ' ένα πολύ καλό Πανεπιστήμιο, κι ας είχε βγάλει μόνο το δημοτικό.

Εύα Μπελελή, Β1

Όταν κάποιος έχει θέληση και υπομονή μπορεί να πραγματοποιήσει τις επιθυμίες του και να πετύχει τους στόχους του παρά τις δυσκολίες που ίσως χρειαστεί να αντιμετωπίσει. Βέβαια αυτό δεν αρκεί πάντα καθώς οι δύσκολες συνθήκες είναι πολλές φορές ανυπέρβλητες. Ο στόχος, λοιπόν, της σημερινής κοινωνίας θα έπρεπε να είναι κάθε άνθρωπος, ανεξαρτήτως κοινωνικής τάξης να έχει τη δυνατότητα να εκπληρώσει τις επιθυμίες του χωρίς να χρειάζεται να υπερβεί τον εαυτό του. Μέσα από το βιβλίο της Μπέττυ Σμιθ, η 11χρονη Φράνσι υπερβαίνει τις δυσκολίες που παρουσιάζονται και βλέπει την εκπαίδευση σαν δώρο, σε αντιδιαστολή με το πώς τη βλέπουν πολλοί μαθητές σήμερα. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι πολλοί από εμάς παίρνουμε ορισμένα πράγματα δεδομένα (ένα από αυτά είναι και η παιδεία) και δεν τα εκτιμάμε.

*Η συντακτική επιτροπή
του περιοδικού του 3ου Γυμνασίου Σύρου*

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ ΠΟΥ ΘΑ ΣΥΖΗΤΗΘΟΥΝ...

Ας συγκρίνουμε με το παρελθόν. Εμείς, τα σημερινά παιδιά έχουμε κάποιες απόψεις για τη μόρφωση. Τι όμως σκέπτονται οι παππούδες μας και οι γιαγιάδες μας για τις δικές τους εποχές, όταν ήταν εκείνοι παιδιά; Είχαν όνειρα; Ήθελαν να μορφωθούν; Μπορούσαν; Τι σκέπτονται τώρα αυτοί οι μεγάλοι άνθρωποι για μας τα παιδιά και τι θα ήθελαν για μας;

Οι συμμαθητές μας: *Μαριάντζελα Σαραντίδη (Α1), Ελευθερία Καλαφάτη (Γ1), Κώστας Δάβιος (Γ1), Πόπη Ρουσσουρέλου (Γ2)*, απευθύνθηκαν σε παππούδες και γιαγιάδες τους προσπαθώντας να διακρίνουν τις σκέψεις και τα συναισθήματα αυτών των ανθρώπων σχετικά με τη μόρφωση. Σας παρουσιάζουμε παρακάτω αυτές τις απόψεις:

«...Οι γνώσεις δεν καλλιεργούν απόλυτα τον άνθρωπο, πρέπει να θέλει και ο ίδιος», μας λέει μία γιαγιά. Ζωντανό παράδειγμα είναι οι ίδιοι οι ηλικιωμένοι από τους οποίους πήραμε συνέντευξη που, αν και αμόρφωτοι, είναι τόσο συνειδητοποιημένοι...

Οι ερωτώμενοι ζούσαν σε χρόνια πολύ δύσκολα, επειδή λόγω του πολέμου δεν υπήρχε οικονομική άνεση, μια κατάσταση που συνεχίστηκε για πολλά χρόνια μετέπειτα. Για το λόγο αυτό τα περισσότερα παιδιά δεν είχαν τη δυνατότητα να μορφωθούν αφού αναγκάζονταν να εργαστούν από πολύ μικρή ηλικία. «Οι γονείς μου πίστευαν ότι ήταν περισσότερο απαραίτητο για τα παιδιά να τους βοηθούν και όχι να σπουδάσουν. Ήταν άλλες εποχές αυτές...», συμπληρώνουν.

Όσο κάποια παιδιά κατάφεραν να τελειώσουν το Δημοτικό, κυρίως σε βραδινό σχολείο, και ο αριθμός αυτός μεγαλώνει όσο μικραίνει η ανάγκη της οικογένειας σε «εργατικά χέρια».

Όλοι ανεξαιρέτως οι ερωτώμενοι έχουν μετανιώσει που δεν κατάφεραν είτε να σπουδάσουν είτε να μην τελειώσουν ούτε καν αυτήν τη «στοιχειώδη εκπαίδευση» της εποχής τους. Αναγνωρίζουν ότι αυτό κατά κάποιο τρόπο κατέστρεψε το μέλλον τους, ενώ αν το είχαν πραγματοποιήσει θα ένιωθαν και περήφανοι για τον εαυτό τους. «Ήθελα πολύ να γίνω δασκάλα, γιατί αγαπάω πολύ τα παιδιά. Αναγκάστηκα όμως να εργαστώ σαν οικιακή βοηθός...».

Δυστυχώς όμως ήταν πολύ δύσκολοι καιροί και κάτι τέτοιο φαινόταν πολυτέλεια μπροστά στην επιβίωση. «...η μαμά μου με έκοψε από το σχολείο για να πιάσω δουλειά. Όμως εγώ επειδή το αγαπούσα πολύ, αρρώστησα τρεις μήνες και δεν κοιμόμουν. Επίσης, είχα πιάσει τη δασκάλα μου να πείσει τη μαμά μου να με ξαναγράψει».

Στην ερώτηση αν ένιωσαν να τους λείπει η μόρφωση, όλοι απάντησαν καταφατικά, «...γιατί τώρα δε μιλάω σωστά ελληνικά και δε γράφω ορθογραφημένα». Δηλώνουν πως νιώθουν αμήχανα σε συζητήσεις με «μορφωμένους», ενώ αναγνωρίζουν ότι η μόρφωση είναι κάτι απαραίτητο για την πρόοδο. «Ήμουν κοινωνική και επειδή δεν πήγα σχολείο έμαθα ό,τι μπορούσα από τη γιαγιά μου (που ήταν μορφωμένη, όπως και η μητέρα μου), στο σπίτι.»

Αν είχαν καταφέρει να σπουδάσουν, θα ήταν, όπως λένε, καλύτεροι άνθρωποι, θα είχαν καλύτερη δουλειά και θα ήταν σε θέση να βοηθήσουν τα παιδιά τους να μεγαλώσουν σωστά – αν και προσπάθησαν να τους δώσουν «καλή ανατροφή».

Όσο για την εργασία τους, όπως αναφέραμε και παραπάνω, η μόρφωση θα τους επέτρεπε να κάνουν κάτι πιο δημιουργικό, σαν επάγγελμα, και θα απέφευγαν την χειρωνακτική εργασία που σε ορισμένους είχε αντίκτυπο στην υγεία τους – «...αν είχα σπουδάσει δε θα έπρεπε να δουλέψω σε σκληρές και δύσκολες δουλειές, και έτσι δε θα αρρώσταινα από πολύ μικρή».

Παππούδες και γιαγιάδες θυμούνται... Χρόνια δύσκολα... Οι δυνατότητες για μόρφωση λιγοστές...

Τους κόστισε όμως το γεγονός ότι έμειναν αμόρφωτοι σε σχέση με το πώς τους αντιμετώπιζαν οι πιο «τυχεροί» συνομήλικοί τους; Λένε πως λόγω του χαρακτήρα τους και του ότι ήταν λίγοι αυτοί που τελικά κατάφεραν να σπουδάσουν δεν είχαν κανένα πρόβλημα στις διαπροσωπικές τους σχέσεις. Αλλά «...βέβαια υπήρχαν και κάποιοι που με κορόιδευαν. Σε κάθε κοινωνία υπάρχουν εξαιρέσεις...».

Όλοι οι ερωτώμενοι προσπάθησαν πολύ και τελικά ορισμένοι κατάφεραν να παρέχουν στα παιδιά τους ακόμη και ανώτερη μόρφωση, γιατί το θεώρησαν απαραίτητο μετά την προσωπική τους εμπειρία. Ταυτόχρονα χαίρονταν και για αυτούς που κατάφεραν να μορφωθούν και να κάνουν κάτι περισσότερο στη ζωή τους. Γι' αυτό θα ήθελαν να ζουν στη σημερινή εποχή, που οι ευκαιρίες για μόρφωση είναι περισσότερες, κι έτσι «...θα μπορούσα να διαβάζω και τη λογοτεχνία που τόσο αγαπώ και μ' αρέσει».

«Η προσωπικότητα του ανθρώπου διαμορφώνεται μέσα από τη γνώση». Ωστόσο, «υπάρχουν μερικοί που η μόρφωση τους κάνει εγωιστές και αλαζόνες», γιατί «οι γνώσεις δεν καλλιεργούν απόλυτα τον άνθρωπο, πρέπει να θέλει και ο ίδιος».

Οι ευχές που δίνουν αυτοί οι ηλικιωμένοι αμόρφωτοι άνθρωποι, με τις ανεκπλήρωτες επιθυμίες, στα εγγόνια τους, συμπίπτουν μεταξύ τους. «Να πάρουν στη ζωή τους σωστές αποφάσεις και να μην κάνουν επιπολαιότητες. Να μάθουν γράμματα, να έχουν καλή πρόοδο και στο μέλλον να γίνουν καλοί και σωστοί άνθρωποι», γιατί «η μόρφωση είναι δώρο, εμπειρία, ευτυχία και όχι αγγαρεία». Είναι σημαντικό ωστόσο «να έχουν ταυτόχρονα και κοινωνική μόρφωση και να μπορέσουν να προσφέρουν στην οικογένειά τους περισσότερα και καλύτερα πράγματα από εμάς».

*Η συντακτική επιτροπή
του περιοδικού του 3ου Γυμνασίου Σύρου*

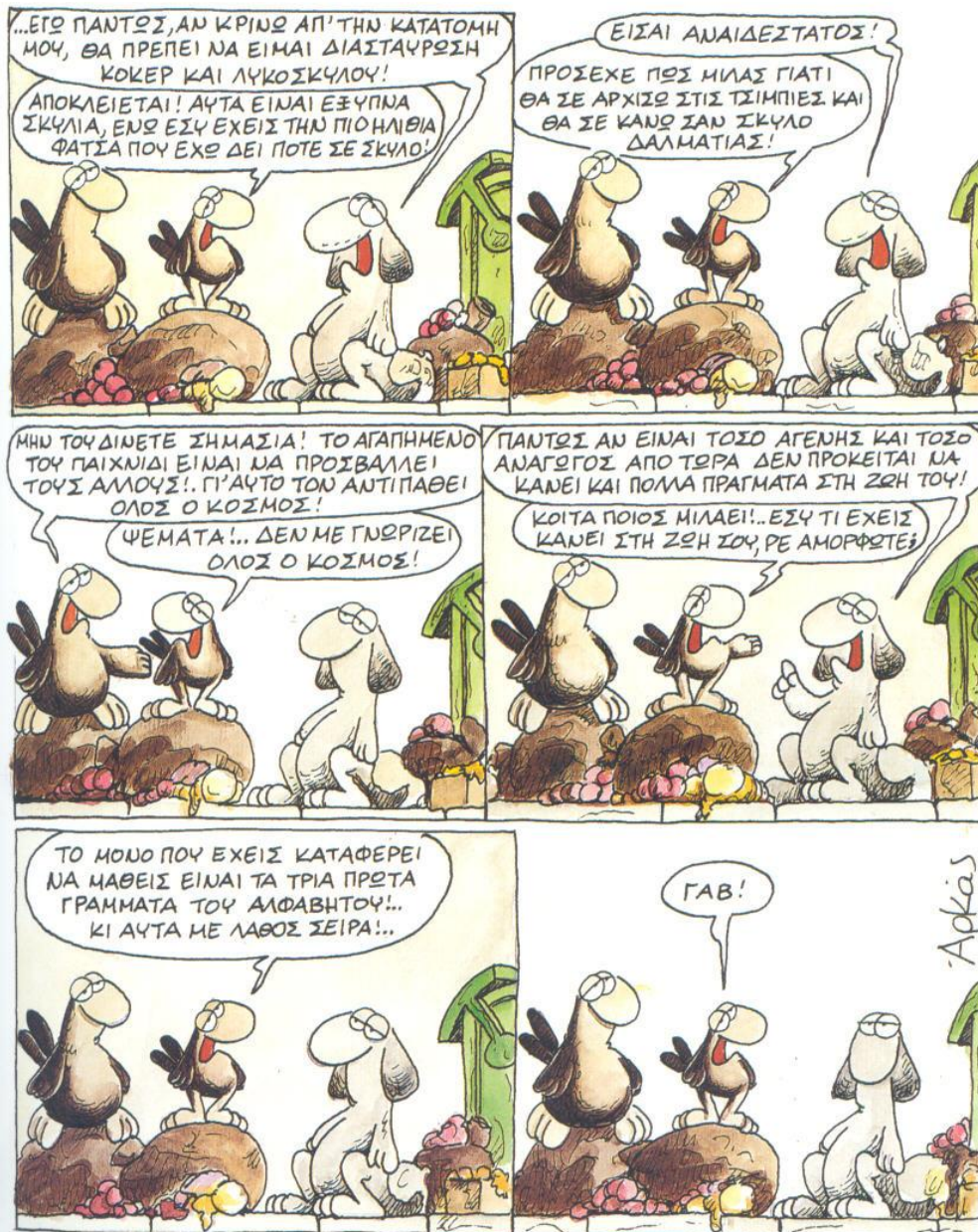

ΧΙΟΥΜΟΡ ...Ας χαμογελάσει λιγάκι το χειλάκι μας...

Το μικρό σπουργίτι κάνει το έξυπνο ενώ δεν είναι, δεν παραδέχεται ότι είναι αμόρφωτο.

Μέχρι και σε ένα σκύλο πάει να κάνει το έξυπνο που είναι (τα σκυλιά) τα πιο έξυπνα ζώα. Αυτό πάει να πει, χαζός με τα όλα σου!

Δημήτρης Βαμβακούρης, Β1

Μετά την ολοκληρωτική καταστροφή, ένα μόνο απ' όλα τα αντικείμενα μένει άθικτο: ένα βιβλίο!
 Όμως αυτό φαίνεται πως για τους αρχέγονους είναι το πιο σημαντικό. Γιατί; Γιατί περιείχε συνταγές μαγειρικής...
 Ο πολιτισμός βλέπετε, περνάει μέσα απ' το στομάχι!!!

Σταύρος Αλέργης, Β1

Δύο κατάδικοι προσπαθούν ν' αποδράσουν. Ο ένας κρατάει ένα κεριά για να φωτίζει το λαγούμι. Ο δεύτερος που σκάβει μ' ένα κουτάλι, νοσταλγεί τη δουλειά που έκανε όταν ήταν ελεύθερος και διαμαρτύρεται...
 Ο πρώτος του αντιτείνει ότι αυτός έχει μυαλό και κατέστρωσε τα σχέδια κι όταν ο δεύτερος επιμένει ότι κι εκείνος μπορεί να σκάβει... εγκεφαλικά, του τοποθετεί το κουτάλι στην κεφαλή!!!

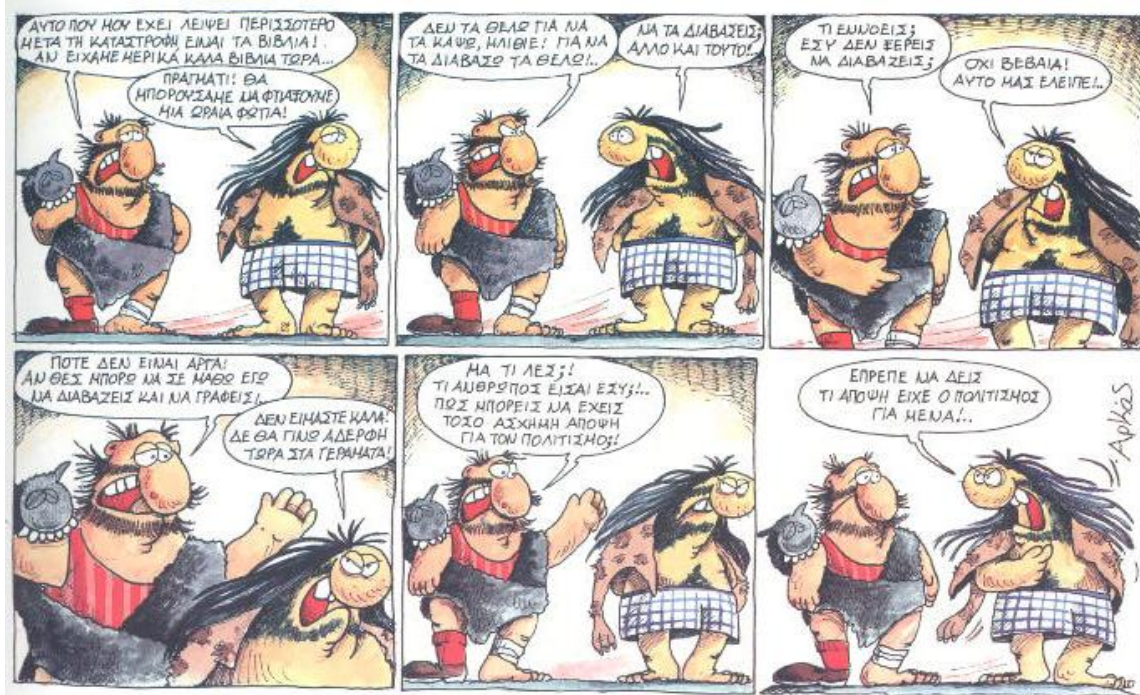

Ένας αρχέγονος αποζητάει μερικά βιβλία μετά την καταστροφή. Ο ένας τον ειρωνεύεται, λέγοντας του πως τα βιβλία είναι χρήσιμα για το άναμμα της φωτιάς...
“Όταν η κουβέντα πάει στο τι άποψη έχουν για τον πολιτισμό, ο « βιβλιοφάγος» αυτοσαρκάζεται με τη φράση:

- Να δεις τι άποψη έχει ο πολιτισμός για μένα

Σταύρος Αλέργης, Β1

ΚΟΥΙΖ

Αναγνωρίστε σ' αυτήν τη φωτογραφία μια καθηγήτρια ...τότε που ήταν κι εκείνη μαθήτρια... με ποδίτσα, γακαδάκι και κορδέλα στα μαλλιά...

